

Akmens anglių, kokso, lignito, šildymui skirtų durpių apmokestinimas importo akcizais nuo 2024-01-01

2023 m. gegužės 9 d. priėmus Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo (toliau – Akcizų įstatymas) pakeitimą Nr. [XIV-1933](#)¹, nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja patikslintos Akcizų įstatymo nuostatos, pagal kurias šildymui skirtos durpės tampa akcizų objektu, t. y. Akcizų įstatymo II skyriaus 5 skirsnis papildomas nuostatomis, susijusiomis su šildymui skirtomis durpėmis. Be to, panaikinamas sumažintas akcizų tarifas akmens anglims, koksoi ir lignitui, naudojamiems verslo reikmėms (buvusios Akcizų įstatymo 54 ir 55 straipsnių 2 dalys).

Vadovaujantis [Akcizų įstatymo](#) 51 str. 1 d. 3 p. nuostatomis, prievolė mokėti importo akcizus už importuojamas akmens anglis, kokso, lignitą, šildymui skirtas durpes atsiranda tuo atveju, jeigu juos importuoja asmuo, kuris nėra šių produktų registruotas tiekėjas. Šių produktų registruotiems tiekėjams² prievolės mokėti importo akcizų už importuojamus produktus neatsiranda.

Akmens anglių, kokso, lignito ir (arba) šildymui skirtų durpių tiekėjų registravimo ir išregistravimo tvarką nustato Asmenų, turinčių teisę įsigyti akcizais apmokestinamų prekių su akcizų lengvata, registravimo [taisyklės](#)², o akcizų lengvatos importuojamiems produktams taikomos vadovaujantis Atleidimo nuo importo akcizų taikymo tvarkos [aprašu](#)³.

Importuojant akmens anglis, kokso, lignitą, šildymui skirtas durpes, šie produktai muitinei deklaruojami nurodant nacionalinį papildomą Lietuvos Respublikos integruoto tarifo kodą⁴ (duomenų elementas „Nacionalinis papildomas kodas“ (18 09 060 000):

1. akmens anglims – X321 „Akmens anglis, kurios pagal Akcizų įstatymą apmokestinamos akcizų tarifu, nurodytu Akcizų įstatymo 53 straipsnio 1 dalyje“;

2. koksoi ir lignitui – X331 „Kokso ir lignitas, kuris pagal Akcizų įstatymą apmokestinamas akcizų tarifu, nurodytu Akcizų įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje“;

3. šildymui skirtoms durpėms – X341 „Šildymui skirtos durpės, kurios pagal Akcizų įstatymą apmokestinamos akcizų tarifu, nurodytu Akcizų įstatymo 53 straipsnio 3 dalyje“.

Jeigu šiuos produktus importuoja VMI registruotas akmens anglių, kokso, lignito ar šildymui skirtų durpių tiekėjas², kuriam neatsiranda prievolės mokėti importo akcizų, taikant išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrą, žymimą kodu „40“, muitinei kartu su muitinės deklaracija pateikiamas dokumentas, įrodantis, kad importuotojas yra registruotas akmens anglių, kokso, lignito ir (arba) šildymui skirtų durpių tiekėjas ir papildomai nurodomi:

1. nacionalinis triženklis papildomas procedūros kodas⁵ – **010** „Kiti atleidimo nuo akcizų/neapmokestinimo akcizais atvejai, nei nurodyti Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 4–7 ir 9–10 punktuose“ (duomenų elementas „Papildoma procedūra“ (11 10 000 000);

2. nacionalinis dokumento kodas⁶ – **9LAA** „Dokumentai, kuriais įrodoma registruoto tiekėjo teisė akmens anglis, kokso, lignitą ir (arba) šildymui skirtas durpes importuoti be akcizų“ (duomenų elementas „Papildomasis dokumentas“ (12 03 000 000) ir nurodomas registruoto asmens identifikacinis numeris.

Konkrečias nuostatas dėl akcizų lengvatų taikymo galima rasti [Teisės aktų registre](#) paskelbtose Akcizų įstatymo ir atitinkamų poįstatyminių teisės aktų suvestinėse redakcijose.

¹ Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58-1, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios [įstatymas](#)

² Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2023 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. [VA-99](#) „Dėl Asmenų, turinčių teisę įsigyti akcizais apmokestinamų prekių su akcizų lengvata, registravimo taisyklių patvirtinimo ir kai kurių Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymų pripažinimo netekusiais galios“

³ Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2023 m. gruodžio 11 d. įsakymas Nr. [1BE-894](#) „Dėl Atleidimo nuo importo akcizų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁴ Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2007 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. [1B-240](#) „Dėl Nacionalinių papildomų Lietuvos Respublikos integruoto tarifo kodų sąrašo patvirtinimo“

⁵ Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2012 m. spalio 31 d. įsakymas Nr. [1B-837](#) „Dėl Nacionalinių muitinės procedūrų požymių kodų sąrašo patvirtinimo“

⁶ Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2023 m. lapkričio 29 d. įsakymas Nr. [1BE-861](#) „Dėl dokumentų, nuorodų, informacijos nacionalinių kodų sąrašų patvirtinimo“